

JULKISEN PALVELUN MEDIA JA SEN RAHOITUSIDEOLOGIAT: ONKO LUPAMAKSULLA TULEVAISUUTTA?

– Julkisen palvelun mediaa (JPM) ei kannattaisi ajaa alas aikana, jolloin kansakunnat joutuvat keskustelemaan esimerkiksi sellaisista vakavista ongelmista kuin ilmastonmuutos, sanoo EBU:n asiantuntija, tohtori Karol Jakubowicz.¹ Hän erottaa kolme erilaista ideologiaa tai suhtautumistapaa julkisen palvelun mediaan: julkisen palvelun median puolustajat, ihmiskasvoisen liberalismien edustajat, jotka näkevät JPM:n kaupallisen median täydentäjänä ja uusliberalistit, joille riittävät kaupalliset mediat.

Vuonna 1923 Glasgowssa asunut herra William Smith maksoi kymmenen shillinkiä luvasta perustaa langaton vastaanottoasema. Hän sai luvan perustaa ”aseman” (eli radiolaitteen) viestien vastaanottamiseksi kotonaan. Myöhemmin lupamaksu määriteltiin uudelleen yleisradiomaksuksi ja siitä tuli yhteisenä hyvänä pidetyn julkisen palvelun lähetyksen ”solidaarisuusrahoitus”. Siitä hetkestä lähtien maksusta tuli jotakin, jota pieni ryhmä ihmisiä – enimmäkseen julkisen palvelun mediayhtiöiden työntekijöitä – rakastaa, kun taas monet muut rakastavat sen vihaamista. Yleisö saattaa tuntea itsensä tyytymättömäksi joutuessaan maksamaan maksun, vaikka se mielestään seuraa julkisen palvelun ohjelmia tai sillä on mahdollisuus seurata ”vapaita” lähetyksiä muualta tai se jo maksaa kaapelin tai satelliitin katselusta. Jotkut väittävät, että kaikille samansuuruinen lupamaksu on regressiivinen vero ja siksi epäreilu pienituloisille ihmisille. Lupamaksun puolustajat painottavat, että sama pätee moniin muihinkin pakollisiin maksuihin, kuten esimerkiksi polttoaine-, ajoneuvo- ja arvonnäisäveroon. Muutamat maat pyrkivät tekemään lupamaksuista reilumpia antamalla alennuksia vähäosaisille.

On olemassa myös niitä, jotka kannattavat julkisen palvelun mediaa, mutteivät halua maksaa lupaa yhtiölle, joka ei heidän mielestään ole todella omistautunut julkiselle palvelulle. He saattavat myös pitää lupamaksua laittomana.

Aina rouva Thatcherin päivistä, 80-luvun puolivälistä alkaen, uusliberalistit ja muut vapaiden markkinoiden kannattajat ovat pitäneet lupamaksujärjestelmää epämoraalisena harha-askeleena. Lisäksi he ovat aina uskoneet, että varma rahoitus on pilannut ja hemmotellut julkisen palvelun mediaorganisaatiot ja että ne siksi paisuvat ja tuhlaavat. Näissä olosuhteissa Picard (2005) on oikeassa ehdottaessaan, että pakko tai välttämättömyys pitäisi korvata motivoimalla ihmiset maksamaan lupa vapaaehtoisesti ja lojaalisuutta tuntien.

Kun mietimme lupamaksun tulevaisuutta, voimme olla varmoja, että pitkällä tähtäimellä tulee ylipäätään olemaan jotakin tunnistettavaa, josta maksetaan ja tuleeko olemaan minkäänlaista instituutiota tai instituutioita, joita rahoitetaan tällä tavalla.

Nordic Media Policyn päätoimittajan Terje Flisenin mukaan pohjoismaisten julkisen palvelun yhtiöiden tulevaisuudesta päättävät talous, teknologia ja ideologia. Uskon, että etenkin ideologinen taistelu vaikuttaa julkisen palvelun median kohtaloon tulevaisuudessa. JPM:n tuleva rahoitus – ja etenkin lupamaksun tulevaisuus – määräytyy ensinnäkin ideologisen taistelun pohjalta: häviääkö julkisen palvelun media vai jatkaako se elämäänsä? Toisekseen asiaan vaikuttavat mahdolliset tulevat järjestelyt julkisen palvelun tuottamiseksi sähköisessä mediassa. Toisin sanoen jäävätkö julkisen palvelun instituutiot henkiin oikeuttaakseen lupamaksukäytännön mahdollisen jatkamisen. Tämä puolestaan riippuu politiikan tekijöistä, mutta ehkä ratkaisevasti julkisen palvelun mediainstituutioiden johdosta ja henkilökunnasta sekä niiden kyvystä suunnitella ja panna toimeen perustavia muutoksia kaikessa toiminnassaan, joilla instituutiot mukautetaan 21. vuosisadan vaatimukseen ja pidetään ne hyödyllisinä ja relevantteina yleisölle. Näistä asioista keskustelen tässä alustuksessa.

TAKAISIN JUURILLE

Julkisen palvelun mediaorganisaatio on luotu ja sitä ylläpidetään palvelemissa julkista etua ja sen kuulijoiden ja katsojien intressejä. Mitkään muut intressit eivät saisi tätä estää – eivät edes organisaation itsensä intressit. Julkisen palvelun median tulisi palvella yksinomaan yleisön etuja. Pysyvä, varma ja riittävä julkinen rahoitus on eräs keino taata tämä ja suojella julkisen palvelun mediaa poliittisia ja kaupallisia paineita vastaan. Solidaarinen tai kollektiivinen lupamaksurahoitus on paras tapa järjestää rahoitus. Se on perinteisesti taannut julkisen palvelun medialle parhaan mahdollisen erottautumiskeinon kaupallisista asemista, mikä puolestaan on tärkein peruste julkisen palvelun median olemassaololle.

McKinsey & Company (1999) vertasivat Ruotsia, jossa julkisen palvelun televisio on rahoitettu yksinomaan lupamaksuilla, ja Portugalia, jossa siihen aikaan mainostulot täydensivät vähäisiä valtion tukia. Vertailun tulokset ohjelmien sisältöjen suhteen olivat hätkähdyttäviä. Kun julkisen palvelun lähetystoiminnan sisältöjä, eli asia-, kulttuuri- ja lastenohjelmien määrää, verrattiin urheilun, viihteen ja muiden sisältöjen määrään, Ruotsissa julkisen palvelun sisällöt muodostivat 50–58 % ohjelmistosta ja Portugalissa vain 22–30 % vuosina 1991–96.

The European Broadcasting Unionin tutkimuksessa verrattiin sosiaalisesti arvostettuja ohjelmia eli asia-, informaatio-, opetus-, kulttuuri- ym. ohjelmia. Julkisen palvelun tuottajilla, esimerkiksi sellaisissa sekarahoitusjärjestelmissä kuten Ranska ja Saksa, näiden genrejen osuus on enemmän kuin kaksinkertainen verrattuna yksityisiin kilpailijoihin. Puhtaassa lupamaksujärjestelmässä, kuten Isossa-Britanniassa, tällaisten ohjelmien kokonaismäärä on erityisen suuri, mikä johtuu siitä, että yksityisillä kanavilla on julkisen palvelun velvollisuuksia. (EBU 2004.)

Tämä ei tietenkään tarkoita sitä, ettei lupamaksujärjestelmässä olisi huonojakin puolia. Niitä ovat:

- Tulot ovat muuttumattomat ja kasvumahdollisuutta on vähän (eikä radio- ja televisiotalouksien määrä enää kasva merkittävästi).
- Lupamaksutulojen kasvattaminen saattaa olla epäsuositua ja poliittisesti vaikeaa toteuttaa: se voi luoda riippuvuutta valtioinstituutioista, jollei taata objektiivista ja riippumatonta päätöksentekoa.
- Euroopan unionin valtionapuseännöt saattavat aiheuttaa ongelmia ja epävarmuutta.
- Lupamaksujen keräämistä voi olla vaikea organisoida. Maksujen maksamista saatetaan vältellä ja maksutulojen kerääminen voi olla kallista.
- Aikaa myöten lupamaksujen poliittinen ja sosiaalinen kannatus saattaa heikentyä. (Arvostelijat voivat pitää lupamaksua vanhentuneena käytäntönä digitaalisessa ympäristössä.) (Rumphorst 2007).

TILANNE KENTÄLLÄ

Julkisen palvelun medialle yksi hankalimmista asioista on rahoitus. Julkisen palvelun median rahoitus on hallitusten ja eduskuntien päättämä ja suhteessa siihen, mitä pidetään parhaana ja hyväksyttävimpänä kussakin yhteiskunnassa. Tämän seurauksena eri maissa toimii mitä hämmästyttävintä määrää erilaisia järjestelmiä (Papathanassopoulos 2007).

Nissenin (2006) mukaan kaupallisen median tulot muodostuvat kertamaksuista (*pay per view*), tilausmaksuista, mainostuloista ja sponsoroinnista; julkisen palvelun median tulot muodostuvat puolestaan verotuloista, lupamaksuista, sponsoroinnista ja mainonnasta.

Tilanne on kuitenkin jossain määrin mutkikkaampi. Alla on listattu tunnetuimmat julkisen palvelun median julkiset ja kaupalliset tulonlähteet (tosin kaikki organisaatiot eivät saa tuloja kaikista lähteistä).

Julkista rahoitusta:

- lupamaksu ("lähetysmaksu" tai "lähetysten vastaanottolupamaksu")
- valtion tuki tai määrärahat, jotka perustuvat erityiseen tuloveroon sisällytettävään veroon
- muut valtion budjetista tulevat rahoitusmuodot (esimerkiksi erityisrahoitus, tukiohjelmat, alijäämän rahoitus)
- tilapäinen rahoitus, kuten pääoman korottaminen, rakenteellisen kehittämisen avustukset
- kansalaisten lahjoitukset ja hyväntekeväisyysrahastot

Kaupallisia tuloja:

- mainonta, sponsorointi, ostotelevisio, osallistumisohjelmat
- ohjelmien myynti ja lisensointi
- kaupallisten yhtiöiden maksamat toimilupa- tai muut maksut
- markkinointi, sähköinen kauppa, provisiot palveluista kolmansille osapuolille (tuotanto, välitys jne.); internet-tulot
- tulot tytäryhtiöistä tai yhteishankkeista, omistuksista ja rahoitustoimenpiteistä

Tässä yhteydessä mainittakoon, että kun pohditaan mahdollisia rahoituslähteitä julkisen palvelun julkaisijalle (ehdotettu uusi instituutio täydentäisi BBC:tä julkisen palvelun sisällön jakelussa digitaalisessa mediaympäristössä) (OFCOM 2007), Britannian säätelevä viranomaisinen OFCOM mainitsee kolme mahdollisuutta:

- verot: verotuloilla rahoitus voisi tapahtua joko yleisistä tai kohdennetuista veroista;
- korotettu lupamaksu: asettamalla lupamaksu korkeammalle kuin mitä tarvitaan BBC:n rahoittamiseen saataisiin ehkä varmat tulot, joilla voitaisiin rahoittaa julkisen palvelun viestintä digitaalisena aikana;
- liikevaihtovero Britanniassa lisensoituille yhtiöille: tämä tulonlähde rahoittaa sähköisen joukkoviestintäteollisuuden sääntelyä ja sitä voitaisiin käyttää rahoittamaan julkisen palvelun julkaisijaa.

Julkisen palvelun median rahoitusjärjestelmiä eri Euroopan maissa:

- lupamaksu (Iso-Britannia, Tanska, Suomi, Ruotsi, Norja, Saksa/ARD);
- lupamaksu ja mainonta (Saksa/ARD + ZDF, Irlanti, Itävalta, Ranska, Italia, Kreikka, Sveitsi, Romania, Tshekki, Slovenia, Puola);
- lupamaksu, valtion budjetti ja mainonta (Portugali, Slovakia, Makedonia);
- valtion budjetti ja mainonta (Espanja, Belgia, Eesti, Hollanti, Islanti, Unkari, Serbia, Bulgaria, Liettua, Latvia).

On hyvin selvää, että monen julkisen palvelun mediaorganisaation toiminnan täytyy perustua monenlaisille tulonlähteille. Ensinnäkin julkisen palvelun mediat saavat – tai ne väittävät, että niillä on oikeus saada – käyttöönsä myös niitä tulonlähteitä, jotka ovat tähän asti olleet varattuja vain kaupallisille medioille. Esimerkiksi Euroopan neuvostossa on suunniteltu teemakanavien tilausten maksuja mahdollisena tulonlähteenä julkisen palvelun medialle. Julkisen palvelun mediaorganisaatiot ovat alkaneet ottaa käyttöönsä yksittäisten ohjelmien katsomismaksuja tai muita yleisön valinnoille perustuvia järjestelyjä, joskus maksutelevisiopalveluna.

Toiseksi, kaupallinen media on joissain tapauksissa saanut rahoitusta, joka on toistaiseksi näyttänyt olleen varattu julkiselle palvelulle. Joskus lupamaksutulot on korvamerkitty kaupallisille asemille. Esimerkiksi Britannian hallitus teki hiltaintain päätöksen, jonka mukaan BBC:n lupamaksutulot leikataan ja Channel 4:n digitaaliaikaan siirtymistä rahoitetaan 14 miljoonalla punnalla. Saksassa viranomaiset ovat käyttäneet lupamaksutulot kaupallisten tuottajien avustamiseen samasta syystä. Kroatian ja Montenegrossa osa lupamaksutuloista menee kaupallisille tuottajille. Irlannissa viisi prosenttia lupamaksutuloista käytetään Irlannin Broadcasting Commissionin ääni ja kuva -toimintaan, joka antaa varoja eri tahoille ohjelmatuotantoon ja arkistomateriaalin kunnostamiseen. Espanjan Navarrassa rahoitetaan kaupallisia yhtiöitä tuottamaan julkisen palvelun sisältöjä. Vaikka eri maissa on erilaisia järjestelyjä, niin yleinen tilanne voidaan ehkä kuvata kaikkien kilpailuksi kaikista rahoituslähteistä, .

Todellisuudessa vain harvat maat ovat taanneet riittävän ja ehdottoman julkisen rahoituksen julkiselle medialle. Poliitikot siis painostavat niitä tukeutumaan lisärahoituslähteisiin ja samalla mahdollisesti panemaan muut edut julkisten etujen edelle. Muiden intressien joukossa ovat organisaatioiden omat edut, sillä joutuessaan valitsemaan, ne yleensä panevat oman olemassaolonsa etusijalle.

Voidaan siis sanoa, että menettelytavat ovat ristiriitaisia. Suuri enemmistö julkisen palvelun mediaorganisaatioista on pakotettu tukeutumaan kaupallisiin tulonlähteisiin. Kaupallisten tulonlähteiden osuus koko budjetissa saattaa antaa aihetta huomauttaa, että näennäisesti julkisen palvelun mediaorganisaatiot ovat joissakin tapauksissa myös suureksi osaksi kaupallisia medioita.

Riippuen poliittisesta tilanteesta ja kulttuurista monet julkisen palvelun mediaorganisaatiot ovat todellisuudessa sekarakennelmia, joissa yhdistyy julkisen palvelun, kaupallisuuden ja politiikan elementtejä.

MUUTOKSEN PROSESSIT

Lupamaksujärjestelmät voivat muuttua kahdella tavalla: a) lupamaksun piiriin sisällytetään uusia alustoja tai b) lupamaksut lopetetaan. Vuonna 2007 Saksassa lupamaksu korvattiin mediamaksulla. Sen maksaminen on pakollista kaikille niille, joiden tietokoneessa on internet-yhteys, vaikkei heillä olisikaan televisiota. Sveitsissä, Irlannissa, Tanskassa, Ruotsissa ja Ranskassa lupamaksu on pakollinen kaikille, jotka voivat katsoa televisiota riippumatta siitä, mitä laitetta he käyttävät. Isossa-Britanniassa tämä koskee koteja, joissa on televisiokortilla varustetut tietokoneet.

Lupamaksujärjestelmä voidaan myös lakkauttaa. Valtion budjetista on tullut rahoituksen päälähte Hollannissa ja Belgian Flanderissa vuonna 2000, Virossa 2001 ja Belgian Valloniassa ja Unkarissa 2002. Keväästä 2007 lähtien kaupallisten yritysten (esim. hotellit, baarit) on täytynyt Unkarissa jälleen maksaa laitekohtaiset televisiolut. Jo aiemmin lupamaksu on poistettu Kanadasta, Australiasta, Gibraltarista, Intiasta, Malesiasta ja Uudesta Seelannista. Tähän täytyy lisätä maat, joissa ei ole koskaan ollut lupamaksujärjestelmää: Liechtenstein, Luxemburg ja Monaco – puhumattakaan monista entisistä sosialistimaista, joihin julkisen palvelun media perustettiin 1990-luvulla.

Yksi hyvin tunnettu tapaus on Hollanti, jossa lupamaksu korvattiin vuoden 2000 alussa valtion budjettirahoituksella. Tämä rahoitettiin erityisellä 1,1 prosentin lisäverolla ensimmäisessä tuloluokassa ja huomioon otettiin myös inflaatio ja kotitalouksien määrä. Muutoksen toteuttanut hallitus lupasi olla vähentämättä julkisen palvelun median rahoitusta. Kuitenkin vuonna 2003 uusi hallitus ilmoitti leikkaavansa julkisen yleisradiotoiminnan budjettia vuonna 2004 40 miljoonalla eurolla, 20 miljoonalla vuonna 2005 ja 10 miljoonalla vuonna 2006 ja 2007; kaikkiaan siis 80 miljoonalla eurolla neljässä vuodessa.

Tämän ja muiden syiden vuoksi Hollannin julkisen palvelun televisio alkoi menettää yleisöosuuttaan. Vuoden 2005 lopussa se oli 31,8 prosenttia (24 tunnissa) verrattuna 36,5 prosenttiin vuotta aiemmin. Pelättiin, että jollei mitään tehdä, putoaminen jatkuisi vuonna 2006 30,5 prosenttiin. Ikäluokassa 20–49-vuotiaat yleisön osuuden pelättiin vähenevän 28,4 prosentista (syyskuuhun 2005 päättyneessä periodissa) 22,5 prosenttiin vuonna 2006. Lisäksi julkisen palvelun television talousvajeen piti kasvaa keskimäärin 161 miljoonaan vuonna 2007 ja 2008. Tämä puolestaan johtui väheneen yleisöosuuden takia menetetyistä mainostuloista. Helmikuussa 2007 hallitus päätti taloudellisen puskurin luomisesta tehdäkseen julkisen yleisradiotoiminnan vähemmän riippuvaiseksi mainostulojen vaihteluista. Koko julkisen palvelun media sai 50 miljoonaa euroa lisää normaaliin vuosirahoitukseen kolmena peräkkäisenä vuonna

sekä ylimääräiset 100 miljoonaa euroa vuonna 2011. Toinen hyvin tunnettu hallituksen politiikan uhriksi joutunut yleisradiolaitos on kanadalainen CBC. Aiemmin CBC:lle kuuluneiden rahojen uudelleenjakoa aloitti pitkän alamäen, josta yhtiö ei koskaan toipunut (Raboy & Taras 2005).

Hollannin ja Kanadan tapaukset osoittavat, että hallitusten hyvästä (tai pahasta) tahdosta riippuvainen julkisen palvelun media on arvaamattoman ja vaihtelevan politiikan armoilla. Parhaimmillaan rahoitus saattaa kärsiä jojoefektistä, kuten Hollannissa. Pahimmillaan se saattaa joutua lopulliseen alamäkeen, kuten Kanadassa. Julkisen palvelun media muuttuu pelinappulaksi taisteltaessa budjetista ja monista muista asioista, joita hallitus saattaa pitää tärkeämpinä tai poliittisesti tarkoituksenmukaisempina. Ilman raudanlujia varotoimenpiteitä tällainen järjestelmä ei voi taata sen paremmin turvallista kuin riittävääkään rahoitusta julkisen palvelun medialle.

IDEOLOGINEN SHAKKILAUTA

Aina 1980-luvun uusliberalistisesta vallankumouksesta lähtien kolme julkisen palvelun mediaan liittyvää ideologista koulukuntaa on kilpaillut Euroopassa. Ensimmäisen, arvosidonnaisen julkisen palvelun mediaa puolustavan koulukunnan mukaan yhteisöllä on velvollisuus ja vastuu taata markkinoitten lupauksista riippumatta, että jokainen voi saada julkisen palvelun periaatteen mukaisia ohjelmia ja sisältöjä riippumatta siitä, millaista tekniikkaa käytetään. Tämän pitäisi sisältää sekä ”perustarjonnan” tietyn yhteiskunnan, kulttuurin, hallintojärjestelmän ja demokraattisen järjestelmän tueksi että vastaamisen erityistarpeisiin ja -intresseihin. Lähestymistavan kannattajat pitävät JPM:lle tarjottua markkinoilla epäonnistumisen rationaliteettia riittämättömänä, koska he näkevät JPM:n arvosidonnaisen perustan ja pitävät sitä kannattamansa yhteiskunnan ja vapaan demokratian osatekijänä. Luonnollisesti he uskovat, että JPM:lla pitäisi olla varma ja riittävä julkinen ja muu rahoitus. He myös ymmärtävät, että JPM:n vanha paternalistinen malli ei ole enää relevantti ja kääntyy itseään vastaan. Näin ollen he ajavat JPM:n organisaatioiden täydellistä uudistamista mukauttaakseen ne digitaaliseen aikaan ja uuteen suhteeseen kansalaisyhteiskunnan ja yleisön kanssa. Uudessa suhteessa yleisöä tulee kohdella aktiivisena kumppanina, eikä passiivisena ”yleisönä”.

Toista lähestymistapaa voi kutsua ”ihmiskasvoiseksi (taloudelliseksi) liberalismiksi”. Sen kannattajat ajattelevat, että julkisen palvelun media voi täydentää kaupallista mediaa. Joka tapauksessa JPM:n ei pitäisi kilpailla kaupallisten medioiden kanssa sen paremmin kaupallisilla ohjelmilla, uudella tekniikalla kuin alustoillakaan. Julkinen rahoitus on hyväksyttävissä, mutta mainostaminen pitäisi jättää yksin kaupalliselle medialle. Tässä JPM nähdään yhden alueen toimijana ja epäonnistujana markkinoilla. Tätä voidaan kutsua JPM:n ”luostarimalliksi”.

Kolmas, uusliberalistinen lähestymistapa näkee markkinat mekanismina, jolla tyydytetään yksilölliset ja yhteiskunnalliset tarpeet. Sen kannattajat uskovat, että valtion tai julkisen sektorin puuttuminen näiden tarpeiden tyydyttämiseen on tarpeetonta ja epätoivottavaa ja siksi JPM pitäisi yksinkertaisesti lopettaa. Parhaimmillaan he sietävät markkinaperiaatteille perustuvaa, ilman taattuja tuloja toimivaa JPM:aa, joka kilpailee rahoituksesta tai toimii tilaus-

maksuilla ja jossa mahdollisimman suuri osa tuotannosta on annettu kaupallisille tuottajille. Vieläkin parempi vaihtoehto heidän mielestään olisi joko julkisen palvelun sisältö ilman julkisen palvelun instituutioita tai pelkkä ”julkisen palvelun jakelu”, jolloin kaupalliset yhtiöt tarjoavat julkisen palvelun sisällöt ja pakottavat yleisön etsimään laatuohjelmia ja -sisältöjä koko audiovisuaalisen median alueelta, usein maksutelevisiosta tai tilausperustaisilta kanavilta.

Giles (2006) on muotoillut brittiläisen JPM:n tulevaisuuden uusliberalismin ja ihmiskasvoiseen liberalismiin nojaavat muodot.

Ehdotuksia julkisen palvelun median rahoitusmahdollisuuksiksi Isona-Britanniassa (Giles 2006):

Perustettaisiin ”Radioaaltojen kulttuurirahasto”	Rahoitettaisiin yksittäisiä ohjelmia. BBC voisi hakea rahoitusta ja se voisi saada rahoitusta myös tilauksista ja mainonnasta.
Yhtiötasolla täysin kilpailutettu rahoitus.	Yhtiöt kilpailisivat rahoituksesta tietylle kaudelle (esim. 3 vuotta) ja erikoistuisivat tietynlaiseen julkisen palvelun tuotantoon.
Yhtiötasolla täysin kilpailutettu rahoitus erityiseen tuotemerkkitoimintaan (<i>franchising</i>)	Yhtiöt kilpailisivat tuottaakseen JPM-tyyppistä kanavaa (kuten julkisen palvelun julkaisija).
BBC kilpailisi ITV:n/C4:n/C5:n kanssa julkisesta rahoituksesta.	Suljettu tarjouskilpailu julkisesta rahoituksesta analogisen toimiluvan haltijoille heidän hakemustensa pohjalta.
BBC ainoa toimiluvan haltija ilman omaa tuotantoa.	Tämä tekisi BBC:stä ”Radioaaltojen kulttuurirahaston”, joka vastaisi julkisen palvelun toteutumisesta.
BBC:n palvelujen kilpailutus.	Hallitus voisi huutokaupata BBC:n palvelujen tuottamisen. Se voisi myydä esim. BBC2:n hallinnan.

On kiinnostavaa, että ehdotuksissa, jotka lähtevät siitä että JPM:n tulisi kilpailla rahoituksesta, ei oteta huomioon Uuden Seelannin kokemuksia. Siellä järjestelmä, jota on hallinnoinut New Zealand on Air, hankkii suurimman osan rahoituksesta julkisen palvelun ohjelmille julkisilla ja kaupallisilla kanavilla. Tästä seurasi, että New Zealand Television lähetti ohjelmia joilla oli ”yhteiskunnallinen tarkoitus” vain, jos ne olivat New Zealand on Airin rahoittamia. Tästä on tehty se johtopäätös, että ”on paljon kyseenalaisempaa ... voiko kilpailuttaminen korvata vallitsevat instituutiot julkisen palvelun jakelijoina. Ottaen huomioon luontainen vaikeus määritellä Ison-Britannian julkisen palvelun yleisradiotoiminnan perinteisiä päämääriä ja ominaisuuksia, nämä instituutiot ja niiden kokemus, taidot ja eetos ylläpitävät ja vahvistavat julkisen palvelun television laatua.” (Mayhew & Bradley-Jones 2005, 168–169) Näyttää siltä,

että kilpailutettavan rahoituksen tukijat pitävät ideologiaa tärkeämpänä kuin käytännön kokemusta.

Julkisen palvelun median tulevaisuus riippuu suurelta osin siitä, mikä edellä esitellyistä kolmesta lähestymistavasta lopulta voittaa. Kiinnostavaa on, että niitä on käsitelty vuonna 1999 raportissa, joka koski pohjoismaisten julkisen palvelun yleisradioyhtiöiden tulevaa rahoitusta. Raportissa luettiin neljä erilaista JPM-organisaation mallia, jotka saattavat olla käyttökelpoisia tulevaisuudessa. Raportin laatinut komitea selvästi odottaa, että joku edellä kuvatuista ideologisista lähestymistavoista saattaa viime kädessä muovata JPM:a Pohjoismaissa.

Pohjoismaisen JPM:n neljä vaihtoehtoa:

Malli	Rahoitusmenetelmä	Ideologia
JPM yhden alan toimijana; korjaa markkinavääristymiä	valtion budjetti	ihmiskasvoinen liberalismi
JPM keskeisenä markkinatoimijana; paljon erilaisia toimintoja; internetin ja vuorovaikutuksellisuuden kehittäminen; yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa	lupamaksu ja kaupallisia tuloja muista toiminnoista	JPM:n puolustaminen
JPM-yhtiöt kaupallisina toimijoina vahvalla JPM:n profiililla; yhtiöillä voi olla korkeat markkinaosuudet	JPM kilpailee avustuksista voittoa tuottamattomille tuotannoille; kaikkein toimivin rahoitusmuoto valitaan – mm. mainonta	Ihmiskasvoinen liberalismi
sama kuin yllä	ei mainontaa, mutta erilaisia asiakasmaksuja (kertamaksut, tilaukset ym.) ja valtion avustukset suoraan tietyille aihealueille tai epäsuorasti lupamaksusta, jonka kaupalliset toimijat maksavat valtiolle	uusliberalismi/ JPM:n puolustaminen

Komitean johtopäätös oli, että JPM:n saattaa olla vaikeaa yhdistää markkinatoimijuus ja laaja kilpailukykyinen sisältö vaatimuksiin mainonnan ja sponsoroinnin täydellisestä kiellosta ja siihen, että talous pohjautuisi pelkkiin lupamaksutuloihin.

Koska komitea oli muodostettu pohjoismaisten JPM-yhtiöiden työntekijöistä, ei ole yllättävää, että kaikissa malleissa lähdettiin siitä, että JPM-yhtiöt säilyvät joka tapauksessa, olipa niiden muoto tai rahoitusmalli mikä tahansa. Kuinka pitkälle tähän ajatukseen voidaan kuitenkin luottaa?

JULKISEN PALVELUN MEDIAN "INTERNETISOITUMINEN"?

Kun Tessa Jowell (2007) oli vielä kulttuuri-, media- ja urheiluministeri Britannian hallituksessa, hän sanoi: "Me saatamme löytää itsemme viiden vuoden päästä puhumassa julkisen palvelun sisällöstä pikemminkin kuin julkisen palvelun yleisradiotoiminnasta." Mitä tämä tarkoittaa? Kiitos digitalisoinnin kaikesta sähköisestä mediasta tulee "uutta" mediaa: multimediala; vuorovaikutteista ja potentiaalisesti epälineaarista mediaa; mediaa, joka voi yhdistää joukko- ja keskinäisviestinnän (Cardoso 2006). Tämä edistää "internetin medioitumista ja joukkoviestinnän internetisoitumista" (Fortunati 2005; ks. myös Henten & Tadayoni 2002). Jos digitaalinen vallankumous tuottaa "joukkoviestinnän täyden internetisoitumisen", silloin perinteiset mediaorganisaatiot (julkiset tai muut) saattavat kadota: me voimme saada "sisällön", joka on saatavissa suoraan tuottajilta, jakeilijoilta ja kokoajilta.

Foster (2007, 8) uskoo, että tällaisessa tilanteessa aikataulutetun yleisradiotelevision käyttö laskisi dramaattisesti. Jakelualustat "toimisivat yleisinä välittäjinä yhdistäen miljoonia yksittäisiä kuluttajia moniin tuhansiin sisällön toimittajiin" (K.J.:n lisäämä painotus; ks. myös Arthur Andersen 2002). Foster (2008, 11) sanoo myös, että julkisen intressin sisällöt täytyy sovittaa laajakaistamaailmaan. Tämä tarkoittaa vapaasti valittavan ja vuorovaikutteisen sisällön lisääntyvää käyttöä pikemminkin kuin perinteisten aikataulutettujen kanavien käyttöä.

Britannian säätelevä viranomais OFCOM on itse asiassa päättänyt, että tämä tilanne on käytännössä nurkan takana: Laajemmaksi, monipuolisemmaksi ja vähemmän terävästi määritellyn digitaalisen median nopea kasvu viittaa siihen, että tulevaisuudessa markkinoita hallitsevat yhä enemmän *cross-platform* -alustoihin ja multimediaan pohjaavat muodot ja että sisällöstä todennäköisesti tulee keskeisempää. Sisällön tuottajat saavat tuotteensa esille ilman perinteistä kanavamallia. Julkisen palvelun näkökulmasta saattaa olla nyt tarkoituksenmukaisempaa puhua julkisen palvelun sisällöstä kuin julkisen palvelun yleisradiotoiminnasta (OFCOM 2007, 17).

Tätä tarkoitin alussa, kun kysyin, olemmeko varmoja, että meillä tulee olemaan jotain, minkä tunnistamme ja mistä haluamme maksaa ja onko meillä edes instituutioita, joita voimme rahoittaa lupamaksuilla. Näin ei välttämättä ole.

Joka tapauksessa Britannian uusi kulttuuri-, media- ja urheiluministeri James Purnell (2007) puhui jokin aika sitten Royal Television Societylle ja sanoi, että vaikka internet edistyy, hänen mielestään kellot eivät soi yleisradiotoiminnalle. Hän oli myös varma, että yleisradiotoiminta tulee olemaan edelleen keskeistä demokratiallemme. Lisäksi hän teki älykkään havainnon: teknofilia houkuttelee poliitikkoja. Uskomme, että tekniikka saa meidät näyttämään siltä, että ymmärtäisimme tulevaisuutta. Me petämme itseämme uskomalla, että teknologinen utopia poistaisi epämiellyttävät prioriteettipäätökset. Teknofilia ja teknologinen determinismi voivat itse asiassa johtaa poliitikkoja tekemään ennenaikaisia päätöksiä siinä harhaluulossa, että he tuntevat teknologian seuraukset. Joka tapauksessa niin kutsutun teknologian ensimmäisen lain mukaan me pyrimme yliarvioimaan teknologian lyhyen tähtäimen vaikutuksia ja aliarvioimaan sen pitkän tähtäimen vaikutuksia.

LUPAMAKSUN TULEVAISUUS?

Median kehitys on aina ollut kumulatiivista paremminkin kuin korvaavaa. Näin voimme otaksua, että lineaarinen media – ja mediaorganisaatiot – tulevat jatkamaan toimintaansa lähitulevaisuudessa. Siitä huolimatta lineaariset ohjelmat tulevat epäilemättä esittämään vähäisempää osaa median kulutuksessa, sillä median käyttäjät pyhittävät enemmän aikaa vapaasti valittavalle ympäristölle.

Tämä tietysti vahvistaa tendenssejä, jotka nousevat yhteiskunnan kulttuuri- ja arvotieteellisestä ja ideologisesta kehityksestä. Siis muutoksesta kollektiivisesti orientoituneesta asenteesta ja kulttuurista, jossa ihmisten oli mahdollista nähdä itsensä myös kansalaisina, kohti egosentrisempää kulttuuria, missä ihmiset nähdään kuluttajina (Nissen 2006). Tämän kehityksen jatkuminen saattaa oikeuttaa JPM:aan liittyvien sääntöjen ja rahoituksen muutokset ja se saattaa myös oikeuttaa JPM:n hävittämisen. Toinen argumentti, jota saatetaan käyttää, on, että digitaalinen teknologia voi – toisin kuin traditionaalinen yleisradiotoiminta – päättää siitä, kuka oikeastaan saa käyttöönsä minkäkin sisällön. Siksi se voi oikeuttaa kertakäyttö- (*pay-per-use*) tai tilausmaksun käyttöön julkisen palvelun sisältöjen internetjakelun rahoittamiseksi.

Jowell (2007) on jo esittänyt, että sellaisessa tilanteessa rahoittajana saattaa olla sisällön tuottaja itse. Hän mahdollisesti tarkoitti ”kilpailutettavaa julkisen palvelun rahoitusta”, johon varat tulevat yleisistä veroista. Tämä tarkoittaa sitä, että uusliberalistien unelmat toteutuisivat: ei julkisen palvelun mediaorganisaatioita, ei erityisohjelmia eikä sisältöjä, jotka saisivat ihmiset kannattamaan julkisen palvelun arvoja – vain hippuja julkisen palvelun sisällöistä virtaamaan muiden sisältöjen mereen. Tämä nostaa esiin kysymyksen: voidaanko julkisen palvelun sisältöjen tuottamista jatkaa ilman sopivia instituutioita? En usko. On tietenkin mahdollista antaa ”Hamletin” tuotanto itsenäiselle tuottajalle ja esittää se ”Big Brotherin” tai vastaavan ohjelman jälkeen. Kuitenkin jos halutaan palvella yhteiskuntaa kunnolla, julkisen palvelun mediassa tulee olla monenlaisia sisältöjä erilaisiin tarpeisiin ja yhteiskunnan muuttuviin tilanteisiin. Siksi niiden täytyy voida suunnitella toimintansa pitkälle eteenpäin ja toteuttaa suunnitelmansa jatkuvalla periaatteella. Tätä tuskin voidaan hoitaa palkkioperusteisesti. Vaikka internet syrjäyttäisikin perinteisen yleisradiotoiminnan, on mahdollista järjestää julkisen palvelun sisällön jakelu suurten portaalien kautta, jotka tarjoavat laajan valikoiman monimediallisia julkisen palvelun sisältöjä ja yhdistävät lineaarisen epälineaarisen jakelun kanssa. Jos julkisen palvelun media voisi toimia tunnistettavasti internetissä ja ylläpitää brändiä, tämä saattaisi auttaa jonkunlaisen rahoitusjärjestelmän ylläpitämisessä näille tuotteille.

Mikä muoto olisi sopiva tälle rahoitukselle? Werner Rumphorst, joka on toiminut näihin päiviin saakka EBU:n lakiosaston johtajana, on muotoillut yhden ehdotuksen. Uudessa julkisen palvelun yleisradiotoiminnan lakimallissaan hän muistuttaa jokaisen kansalaisen velvollisuudesta osallistua julkisen palvelun yleisradiotoiminnan rahoitukseen sillä perusteella, että julkisen palvelun yleisradiotoiminta on niin arvokasta, että se ansaitsee solidaarisen rahoitusmuodon, johon kaikki osallistuvat (Rumphorst 2007). Tärkeää on, että Amsterdamin luonnosasiakirjassa ”julkisen yleisradiotoiminnan järjestelmä on jäsenvaltioissa suoraan yhteydessä kunkin yhteiskunnan demokraattisiin, yhteiskunnallisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin sekä tarpeeseen säilyttää medioiden moninaisuus”.

Vastaavasti Rumphorst sanoo, että julkisen palvelun ohjelmiston saatavuus on koko yhteiskunnan ja kaikkien kansalaisten edun mukaista; myös niiden, jotka eivät ohjelmia käytä. Hänen mukaansa yhteiskunta hyötyy sen olemassaolosta sinänsä.

Edelleen Rumphorst myös ehdottaa seuraavaa muotoilua julkisen palvelun yleisradiotoiminnan lakimallissaan: "Jokainen kansalainen, jolla on oikeus äänestää samoin kuin jokainen yli 18-vuotias ulkomaalainen asukas maksaa julkisen yleisradiotoiminnan maksun. Sosiaaliapua saavien maksun maksaa suoraan asiaankuuluva sosiaaliaputoimisto".

Kuitenkin hän myös ehdottaa kahta vaihtoehtoista järjestelmää:

- perinteistä lupamaksua, joka kerätään sähkölaskun yhteydessä niin suorien kuin muunkin tyyppisten lähetysten vastaanottoon kykenevien laitteiden omistajilta
- tai vuosittain suoraan valtion budjetista julkisen palvelun medialle maksettavaa ja eduskunnan määräämää summaa.

Emme voi olla varmoja, että yleinen julkisen palvelun mediamaksu, joka kerättäisiin kaikilta kansalaisilta riippumatta siitä, onko heillä laitetta ottaa ohjelmia vastaan tai onko heillä pääsy sisältöihin, saisi kannatusta. Silti jos olemme samaa mieltä siitä, että julkisen palvelun media on todella tärkeä, meidän pitäisi vähintäänkin pohtia tätä ajatusta. Toinen mahdollinen ratkaisu on, että julkisen palvelun sisältöjen jakelu rahoitetaan yleisistä veroista. Tämä vaatisi kuitenkin varmoja takeita joko jojo- tai alamäki-efektiä vastaan. Jos julkisen palvelun mediaorganisaatioiden budjettirahoitus todella otetaan käyttöön yhä useammassa maassa, silloin uuden järjestelmän tulee täyttää seuraavat kolme ehtoa:

- vuosittaisen summan täytyy riittää takaamaan julkisen palvelun median toiminta;
- tarpeellinen määrä täytyy taata pariaksi vuodeksi jo etukäteen, jotta päästään eroon vuosittaisista neuvotteluista, jotka saattavat johtaa toimitusten myöntyvyysspolitiikkaan ja korruptioon;
- rahoituksen tulee olla indeksisidonnainen inflaatiota vastaan (Haraszti 2006).

Kaksi maata on ottamassa käyttöön tapoja täyttää nämä ehdot. Georgiassa on päätetty ottaa käyttöön sääntö, jonka mukaan valtiolliselle/julkiselle medialle varataan budjettiin 0,15 % BKT:sta. Latviassa on ehdotettu, että vuodesta 2008 lähtien varataan vähintään 0,73 % valtion koko budjetista julkisen palvelun yleisradiolle.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Olen pahoillani, ettei edellä esitetystä hahmotu mitään kristallinkirkasta kuvaa. Tämä johtuu sekä siitä, että eri maissa on omaksuttu useita erilaisia ratkaisuja, että audiovisuaalisten markkinoiden häilyvästä tilanteesta, jossa rahoitus- ja talousmallit tulevat vaihtelemaan vielä pitkään.

Minulla on kuitenkin hyviä uutisia teille, jotka olette töissä Yleisradiossa ja joilla on eläkkeelle jäämiseen aikaa alle kymmenen vuotta. Pohjoismainen komitea, joka selvitti julkisen palvelun yleisradioiden rahoitusta tulevaisuudessa, esitti raportissaan 1999, että lupamaksujärjestelmä tulee olemaan enemmän tai vähemmän turvassa niin kauan kuin BBC perustaa rahoitukseensa lupamaksuille. Me tiedämme, että BBC:n lupamaksujärjestelmä on turvassa vuoden 2016 loppuun saakka. Meidän täytyy kuitenkin katsoa, mitä konservatiivihallitus tekee, jos se voittaa seuraavat vaalit. Jos hyväksymme tämän indikaattorin, ja se on iso ”jos”, silloin te ja Suomen lupamaksujärjestelmä olette turvassa siihen saakka (tosin neuvon teitä myös rukoilemaan Työväenpuolueen puolesta). Jos olet nuorempi, niin olet huono-onnisempi. Tämä tarkoittaa, että olet liian nuori etkä ole kärsinyt riittävästi. Joten jos jatkat työntekoa Yleisradiossa vuoden 2016 jälkeen, sinun täytyy ehkä kärsiä vielä vähän.

Tämän piti olla alkuperäinen johtopäätökseni. Jatkan kuitenkin vielä hiukan ja teen teille kysymyksen: ”Mikä ero on Fox Newsin ja Sky Newsin välillä? Molemmat ovat kaupallisia uutiskanavia, Murdoch omistaa molemmat ja molemmat toimivat maissa, jotka osallistuvat Irakin sotaan. Silti Fox News on selkeästi puolueellinen, oikeistolainen, sovinnainen, kiihkoisänmaallinen Irakin sodan suhteen ja kutsuu mielellään sen maan kansalaisia ”hulluiksi irakilaisiksi”. Sen sijaan Sky News on ammattitaitoinen, puolueeton, editoi vähemmän, ja on paljon vähemmän innostunut Irakin sodasta. Mikä tekee eron näiden välille?”

Ero on yli 80 vuotta BBC:n uutisia ja ajankohtaisohjelmia. Brittiläinen yleisö ei hyväksyisi Fox Newsia, koska sillä on erilainen käsitys televisiouutisista ja koska se on tottunut järkevämpään ja puolueettomampaan analyysiin. Tämä osoittaa, että julkisen palvelun media on enemmän kuin vain mediatoimintaa. Se on yhteiskuntansa tuote, joka myös auttaa yhteiskuntansa rakentamisessa.

Poliitikot, jotka haluaisivat purkaa julkisen palvelun median tai korvata sen kilpailtavalla rahoituksella, olisivat vastuussa siitä, että ne ovat riistäneet yhteiskunniltaan tällaisen instituution aikana, jolloin sitä olisi kipeästi tarvittu.

Ensiksi, koska koveneva kilpailu mediamarkkinoilla alentaa tasoa ja edesauttaa kaupallisen median tabloidisaatiota – jopa niiden satelliittikanavien, jotka ovat tarjonneet suurimman osan korkealaatuisesta sisällöstä. Joka tapauksessa mediaomistuksen keskittymisen myötä suurin osa kaupallisesta mediasta on muuttumassa omistajiensa taloudellisten (ja joskus myös poliittisten) intressien äänitorviksi. Toiseksi, koska kaikki yhteiskunnat tulevat kohtaamaan monia perustavanlaatuisia haasteita lähitulevaisuudessa – terrorismin vastaisesta sodasta demokratian uudelleen muotoutumiseen ja suuriin energia- ja ilmastomuutoksiin, niiden täytyy koota kaikki mobilisaatiovoimansa, kekseliäisyytensä ja kurinalaisuutensa onnistuakseen ratkaisemaan nämä asiat. Tällaisena aikana vastuunsa tuntevat poliitikot eivät voi kiistää vastuutaan yhteiskunnistaan ja velvollisuuttaan ymmärtää perustavanlaatuisia muutoksia ympärillään. Heidän on sopeuduttava koko ajan muuttuviin olosuhteisiin. Yksi tapa varmistaa tämä on ylläpitää julkisen palvelun mediaa informaation ja tiedon lähteenä näitä päämääriä varten.

Päätän esitykseni viittaamalla Britannian kulttuuri-, media- ja urheiluministeriön toimiluvan uusimisprosessin aikana teettämään tutkimukseen ihmisten halukkuudesta maksaa BBC:stä. Yllättävää oli, että kun kysyttiin, paljonko ihmiset olisivat halukkaita maksamaan BBC:n nykyisistä palveluista ja lisäksi

ehdotetuista uusista toiminnoista, jotka oli tarkoitus ottaa käyttöön seuraavan toimilupakauden aikana, vastaajat olivat valmiita maksamaan 162,66 puntaa vuodessa eli huomattavasti enemmän kuin sen hetkisestä lupamaksusta, joka oli 131,50 puntaa (Fauth ym. 2005, 56). Jos siis ihmiset ovat valmiita maksamaan enemmän kuin he maksavat nyt, lupamaksulla saattaa olla tulevaisuus kaikesta huolimatta.

Viitteet

- 1 Jakubowicz puhui Radio- ja televisioitoimittajien liiton seminaarissa Helsingissä 3.10.2007.

Kirjallisuus

- Blumler, Jay (1998)** *Wrestling with the Public Interest in Organized Communications*. Teoksessa Brants, K.; J. Hermes & L. Van Zoonen (toim.) *The Media in Question. Popular Cultures and Public Interests*. London: Sage, pp. 51–63.
- Cardoso, Gustavo (2006)** *The Media in the Network Society. Browsing, News, Filters and Citizenship*. Lisbon: Centre for Research and Studies in Sociology.
- EBU (2004)** *The European Broadcasting Union's Contribution, Conference on "The Key Role of Public Service Broadcasting in European Society in the 21st Century"* organized by the Dutch Presidency of the EU, Amsterdam, September 2004, http://www.ebu.ch/en/union/under_banners/EBU_contribution.php
- Fauth, R. ym. (2006)** *Willingness to Pay for the BBC during the next Charter period. A report prepared for the Department for Culture, Media and Sport*. London: The Work Foundation.
- Flisen, T. (2007)** *Economy, Technology and Ideology Decide the Future of Nordic Public Service Companies*. Nordic Media Policy, No. 2, http://www.nordicom.gu.se/eng_mt/minletter.php.
- Fortunati, L. (2005)** *Mediatization of the Net and Internetization of the Mass Media*. *Gazette*, 67(1): 27–44.
- Foster, R. (2007)** *Future Broadcasting Regulation*. London: Department for Culture, Media and Sport, <http://www.culture.gov.uk/NR/rdonlyres/A86E7A41-52F2-452B-B9BF-EB08B5E0EFFF/0/FutureBroadcastingRegulation.pdf>.
- Gibson, O. & R. Wray (2006)** *Regulator presses on with plan for new digital operator*, *The Guardian*, December 21, http://www.guardian.co.uk/media/2006/dec/21/ofcom_broadcasting
- Giles, C. (2006)** *The public interest challenges for the communications sector over the next 10 years: contestable public service funding*. Teoksessa Richards, E.; R. Foster & T. Kiedrowski (toim.) *Communications: the next decade. A collection of essays prepared for the UK Office of Communications*. London: OFCOM.
- Hedges, M. (2005)** *Experts to Dutch Public Broadcasters: No Singing and No Dancing*, February 7, <http://www.followthemediamedia.com/pubserve/dutch02072005.htm>
- Henten, A. & R. Tadayoni (2002)** *Articulation of Traditional and Internet TV*. Paper presented during a COST A20 conference, Tromsø, Norway. <http://cost-a20.iscte.pt/index.jsp?page=documents>
- Legal Department (2000)** *The Funding of Public Service Broadcasting*. Reference paper. Geneva: European Broadcasting Union.
- Jowell, T. (2002)** *Speech by the Secretary of State for Culture, Media and Sport, at the Westminster Media Forum, Church House, London*; www.culture.gov.uk
- McKinsey & Company (1999)** *Public Service Broadcasting Around the World*, London.
- Mayhew, J. & L. Bradley-Jones (2005)** *Contestable Funding: Lessons from New Zealand*. Teoksessa Helm, D. ym. (toim.) *Can the Market Deliver? Funding Public Service Television in the Digital Age*. Eastleigh: John Libbey Publishing, pp. 151–169.
- Nissen, C. S. (2006)** *Public Service Media in the Information Society*. Report prepared for the Group of Specialists on Public Service Broadcasting in the Information Society (MC-S-PSB), Strasbourg: Council of Europe, http://www.coe.int/T/E/Human_Rights/media/1_Intergovernmental_Co-operation/MC-S-PSB/H-Info%282006%29003_en.pdf

- OFCOM (2007) A new approach to public service content in the digital media age. The potential role of the Public Service Publisher. Discussion paper. London: Office of Communications.
- Papathanassopoulos, S. (2007) Financing public service broadcasters in the new era. Teoksessa de Bens, E. (toim.) Media between Culture and Commerce. Bristol: Intellect Books, pp. 151–166.
- Picard, R. G. (2005) Audience Relations in the Changing Culture of Media Use: Why Should I Pay the License Fee? Teoksessa Lowe, G. F. & P. Jauert (toim.) Cultural Dilemmas in Public Service Broadcasting. Göteborg: NORDICOM, pp. 277–292.
- Purnell, J. (2007) Speech to the Royal Television Society Cambridge Convention. 13 September. http://www.culture.gov.uk/Reference_library/Minister_Speeches/James_Purnell/jp_speech_royalrtsociety_13sept07.htm
- Raboy, M. & D. Taras (2005) The Trial by Fire of the Canadian Broadcasting Corporation: Lessons for Public Service Broadcasting. Teoksessa Lowe, G. F. & P. Jauert (toim.) Cultural Dilemmas in Public Service Broadcasting. Göteborg: NORDICOM, pp. 251–276.
- Rumphorst, W. (2007) *Public Service Broadcasting – Model Law*, <http://www.ebu.ch>
- Safeguarding the Future of the European Audiovisual Market: The Financing and Regulation of Publicly Funded Broadcasters (2004). Brussels: Association of Commercial Television in Europe, Association Européenne des Radios, European Publishers Council
- Stull, G.C.D. (n.d.) *Why Radio Telefis Eireann is robbing the people*. <http://www.grahamstull.com/rte.htm>
- The Government Vision of Public Broadcasting's Future (2006) *Hilversumsummary*. Hilversum: Publieke Omroep, January.
- Vipond, M. (1995) Financing Canadian Public Broadcasting. Licence Fees and the "Culture of Caution." *Historical Journal of Film, Radio & Television*, 15(2):286–301.
- VPRT (2003) Broadcasting and Competition Rules in the Future EU Constitution – A View from the Private Media Sector. http://www.vprt.de/dateien/sn_020503_verbaende_zu_eu_konvent.pdf

Alkuperäinen teksti osoitteessa:
<http://www.rttl.fi/fi/index.php/uutiset/379/>

Lyhentäen ja toimittaen kääntänyt **Tarja Savolainen**.